

שם המחקר : המאבק לשוויון באינטרנט על ידי אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית.

The Struggle for Web eQuality by Persons with Cognitive Disabilities

מוסד : Wiley Online Library

שנה : 2014

שמות החוקרים : Peter Blanck

סיכום המאמר :

מאמר זה מבוסס על הספר eQuality: המאבק על נגישות האינטרנט ע"י אנשים עם מוגבלות קוגניטיבית. ניתן לומר כי אחוז נכבד מכלל התקשורת שלנו כאנשים כיום, הן אם מדובר בארה"ב, והן אם מדובר על מרבית העולם, מתבצעת דרך או באמצעות הרשת, קרי – האינטרנט. אך מנגד נראה, שחקיקת זכויות לשוויון יכולת הנגישות באינטרנט מתפתחת בקצב איטי יותר, ואף העמדות כלפי הצורך בחוקים מוסדרים אלו, לא אחת אינן רגישות דיה. שוויון תוכן האינטרנט מוגדר באמצעות הפונקציונאליות שלו ולא ע"פ מוגבלות ספציפית, גישות או טכניקות, שיאפשרו התאמה אישית ושימוש מותאם אישית על פני פונקציות מקוונות. ההחלטה לשוויון בנגישות לרשת צריכה להיות מוכתבת ומפורטת לא רק ע"י חוקים ממשלתיים, אלא גם ואולי אף יותר ביתר חשיבות, כדרך תרבות. הטענה במחקר זה היא, כי זכויותיהם של אנשים אלו לגישה שווה לתוכן האינטרנט אינן צריכות להיות מוגנות רק ע"פ חוק, אלא עשויות גם להיות מיושמות ונתמכות על ידי טכנולוגיות סמנטיות וענן, המבוססות על המשתמש. במאמר ישנן התייחסויות לאתגרים משפטיים שהועלו על ידי אנשים עם מוגבלויות קוגניטיביות ואחרות, הממחישים את המחסומים שעדיין עומדים בפני אנשים אלו לשוויון באינטרנט, כמו גם חלק מהפתרונות וההוצאות של אתגרים אלו.

השיח שהמאמר מנסה לעורר הוא אינו האם ישנו צורך שהאינטרנט יהיה נגיש באופן אוניברסלי עבור כל אדם באשר הוא, אל מול האפשרות שיהיה מוכוון באופן ספציפי עבור אנשים עם מוגבלויות. המשמעות של שוויון בנגישות לאינטרנט הינה שאין זו הדרישה לאחדות, אלא לאפשרות להנגשה מותאמת אישית, עבור כל אדם באשר הוא, באמצעות ובתוך ההיצע הקיים בסביבה הדיגיטלית. אחת הסיבות העיקריות שעולות מן המאמר, לכך שיש צורך קרדינלי בהנחת חוקים ותקנות שתפקידן להגן ולאפשר נגישות באינטרנט, נובעת מתוך מציאות בה רגולציה וניטור עצמי של תעשייה אינם מספיקים. נדמה כי אז מה שנותר הוא לעיתים קרובות פטרנליזם, חוסר הוגנות, איסוף מידע שאינו

בהסכמה, או לחילופין צנזורה. עניין זה קורה יותר כאשר מדובר באוכלוסייה אשר מטבעה יכולה פחות להשתתף, ומכאן גם שיש לה פחות כוח ליצור לחץ נגדי ולהיאבק.

עוד מוסברות הסיבות לכך שעל המאבק להתנהל בחזית הפוליטית, הכלכלית, והסוציאלית כאחד. אלו אשר תומכים במאבק לשוויון הנגישות באינטרנט מאמינים, שזהו צעד נוסף מתוך רבים, אשר מטרתו לבטל את האפליה שיש כלפי אנשים עם מוגבלויות בתחומים נוספים כמו: חינוך והשכלה, שוק העבודה, שירותי הבריאות, הדיור, תכניות תמיכה ממשלתיות, ובכניסה לבניה ולתכנון הסביבה האינטרנטית.

לדמיין עולם ללא הרשות למען אנשים מוגבלים בארה"ב (ADA), וללא ההכרה באומות המאוחדות בכנס עבור הזכויות של אנשים עם מוגבלויות (CRPD), משמעותו לדמיין עולם בו ישנה אפליה, הפרדה ואבחנה על בסיס תפקודי בלבד. בעולם שכזה, אינדיבידואלים בעלי מוגבלות כלשהי, ובני משפחותיהם, אינם יכולים להשתתף באופן מלא וממצא ברשת החיים. ישנה בעולם כזה מעט מאוד סובלנות כלפי שונות בין אישית, וחרויות אנושיות בסיסיות מקבלות בו אפשרות בסיסית להתרומם רק עד לכדי כריעה, בעוד השתתפות שווה מתאפשרת אך ורק לחלק מהאנשים.

לצערנו הרב, כיום, אנשים בעלי מוגבלויות ומשפחותיהם עדיין יודעים מהי ההרגשה של לחיות בעולם שכזה.

* המאמר סוכם באישורו והסכמתו של החוקר.

- [למאמר המלא](#)
- [למאגר המחקרים של קרן שלם](#)
- [למאגר כלי המחקר של קרן שלם](#)